

Kmeti, državniki in občinski svetniki!
 Moj bodo narodni vodnik!

Veliko vam svetla.
 Kmetiški svetnik
 za leto leta 1927 —
 za leto leta 1928 —
 za leto leta 1929 —
 za leto leta 1930 —

Iskrajni je čista. — Pismenosti svetljenjem naj se pridruži svetnik za odgovor. — Neizbranim svetnikom se ne sprejema.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Veliko vam svetla
 vse odzive svojega dela in marljivosti!

Iskrajni je na vsakem. — Plača in tona se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Katedralni ulici št. 7. — Telefon let. št. 200. — Redni pri poštni hranilnici št. 9599.

Slaba kupčija.

Najnovejša politika dr. Korošca in njegove SLS je izražena v »prijateljskem sporazumu«, ki ga je nedavno sklenil dr. Korošec v imenu SLS z današnjim zastopnikom srbskih radikalov v vladi g. Valja Vukičevićem. Kaj ta »prijateljski sporazum« obsega, javnosti ni znano, ker noče o vsebini tega »sporazuma« nihče nič točnega povedati, niti dr. Korošec, niti radikali. Prav posebno dober in časten ta sporazum za SLS in za Slovenijo ne more biti, sicer njegove vsebine ne bi tako skrivali kakor jo.

Zveza z radikali.

Dr. Korošcu že to ni bilo posebno všeč, da je zagrebški »Jutarnji list« to celo zadevo spravil v svet, še predno se je volilna borba pričela. To je znak in dokaz, da nekaj na tem sporazumu ni prav, sicer se dr. Korošec tiste objave ne bi bil tako ustrašil, da je v Beogradu vsepovsod izpraševal, kdo je »sporazum« spravil v javnost. Zbal pa se je dr. Korošec tudi zato, ker vé, da pošteni slovenski volilci ne bodo kar na lepem odobrili sporazuma, ki ga je on sklenil z radikali, ki so izrazito srbska stranka, ki ima na vesti nebroj znanih afer (Rade Pašić itd.). Slovenskim ljudem pravi že zdrav instinkt ali njihov »nos«, da zveza s tako gospodo ne more roditi dobrega sadu.

Pokvarjenci so se našli.

Radikalna srbska stranka je danes popolnoma gosposka stranka, v kateri ne odločujejo kmetje in delavci, ki tvorijo večino srbskega naroda, ampak mala peščica beograjske pokvarjene gospode, ki srbske kmete prav neusmiljeno dere in mozga. Zveza s srbsko pokvarjeno gospodo ne more biti za nobene kmete dobra, ne za srbske, še manj pa za slovenske. Dr. Korošec je sam že sedel z radikali skupaj v vladi, a še vselej so ga opeharili na škodo njemu in njegovi stranki ali celi Sloveniji. Tudi Radič je že sedel z njimi skupaj, toda Radič jim je vsaj pošteno mešal njihove štrene in jih je na svojih shodih sijajno razkrinkaval — zato ga tudi danes živga ne morejo videti, ker je vse njihove nerednosti v državni upravi javno razkrinkal in jim končno naprtil še neprijetni anketni odbor za preiskavo raznih korupcijskih afer na vrat. Če pa gre dr. Korošec še enkrat reševati polomljeno radikalno barko, mora to imeti svoje posebne vzroke.

Strah pred kmečkim pokretom.

Enkrat smo že povedali, da se dandanes nagiba vsa evropska politika na desno. To se pravi, da obstoji pri pokvarjeni gospodi vseh evropskih dežel težnja in želja, da se kmete in delavce še naprej potlačijo pod pogubno in krivično komando pokvarjene gospode, baje za »boj proti Rusiji«, v resnici pa zato, da bi domači pokvarjenci lahko še naprej kmete in delavce mozgali kot so jih doslej. Ta želja se pojavlja po celi Evropi in seveda tudi pri nas.

Tudi naši slovenski, hrvaški in srbski pokvarjenci dobro vedo, da bo njihovega lepega življenja konec, če se kmetje zavedo svoje veljave in svoje moči in svojega števila. Če pridejo pošteni kmetje na vrh, bo korupcije in tistih mastnih provizij pri državnih dobavah kmalu konec! To pa pokvarjeni gospodi ni všeč. Zato se ona povsod veže in tudi pri nas se je gospoda zvezala proti kmetom, proti kmečkemu pokretu in proti Radiču, ki je najizrazitejši zastopnik tega pokreta, in s tem, da se je tej zvezi pridružil tudi dr. Korošec, je dokazal, da SLS ni kmečka stranka, ampak je stranka slovenske klerikalne gospode, ki kmete samo slepi z raznimi malimi dobrotami, da jih na ta način toliko lažje vprega pred svoj gospodski voz. Tudi konjem dajejo po en košček sladkorja, predno jih vprežejo, da raje vozijo ošabno gospodo.

Kaj pravijo na deželi?

Proti »prijateljskemu sporazumu« s srbskimi radikali pa se že kaže na kmetih odpor. Poštenim kmečkim ljudem namreč ne more nikakor v glavo, kako bi mogel zanje biti dober in koristen sporazum z ljudmi, ki jih je še nedavno sam »Slovenec« slikal pred slovensko javnostjo kot največje zločince v državi! Ali je to mogoče, da bi se radikali kar čez noč izpremenili iz največjih škodljivcev države in zlasti Slovencev v same nedolžne angeljčke in naše prijatelje? Tega ne more razumeti niti najbolj pameten človek, kaj šele drugi!

Pametnejši ljudje pa, ki vedo in razumejo, kam pelje cela evropska politika, (namreč v smer, ki je pravicam kmetov in delavcev skrajno sovražna in nasprotna!), najnovejšo politiko dr. Korošca javno obsojajo. Z zadoščenjem

ugotavljamo pri tej priložnosti, da je med ljudmi, ki najnovejše zveze dr. Korošca s kapitalistično radikalno gospodo nikakor ne odobravajo, tudi mnogo podeželjskih duhovnikov. Javno se gospodje sicer ne upajo nastopiti, ker se bojé — kruh je pač kruh in želodec je hud gospod — upamo pa, da bo prišel čas, ko se jim ne bo treba več bati!

»Slovenec« in »Domoljub«.

Nezadovoljnost, ki se kaže v klerikalnih vrstah z najnovejšo politiko dr. Korošca, izvira iz bojazni, da ne bi SLS kot taka trpe-la velike škode med kmeti in delavci. Če bodo namreč kmetje videli in vedeli, da se je dr. Korošec zvezal z največjimi zatiralci kmečkemu stanu v Srbiji — ali morejo potem slovenski kmetje še zaupati dr. Korošcu in njegovi SLS? Ali ne bodo rekli, da je vsa ljubezen SLS do kmeta ena sama velika sleparija?

Pa še nekaj drugega je za bregom. Na deželi ljudje, zlasti pa duhovniki, dobro vidijo, kako se je čez noč nehala v »Slovenec« in v »Domoljub« nekdanja skrb za vero! Kakor da bi odrezal, ni vera ni več v nevarnosti, odkar se je zvedelo, da obstoji med radikali in dr. Korošcem »prijateljski sporazum«! Kaj se to pravi?

Dobro poučeni ljudje pravijo, da se je moral dr. Korošec v pogodbi zavezati, da bo v Sloveniji nehal agitirati z vero. V Beogradu, kjer ima prvo besedo pravoslavje, namreč ne vidijo radi, če SLS nastopa kot katoliška verska stranka, in mnogo znakov govori za to, da se je dr. Korošec tej zahtevi pokvarjene pravoslavne radikalne gospode udal. Zakaj? Samo zato, da pride SLS do — ministrskih stolčkov... Kaj slovenski kmet, kaj vera, glavno je stolček in korito, ki je pred stolčkom...

Izgleda, da so gospodje pri »Domoljubu« to vedeli, pa jim to ni bilo nič kaj prav. Zato so zapisali v predzadnji številki, da oni ne odnehajo od verskega programa SLS. Tako so zapisali enkrat, da bi ljudi na deželi »potolažili« ali po domače: zopet nalarbali. V »Slovenec« pa, ki ga bere tudi gospoda v Beogradu, niso nič protestirali, ampak so lepo molčali in danes molči tudi »Domoljub«, ker mora molčati »na višje povelje«.

Na mesto agitacije z »vero«, ki je v nevarnosti, je pa povsod stopila agitacija z vlado. Klerikalni agitatorji zatrjujejo povsod na deželi, kako se bo kmetom v Sloveniji dobro godilo, ker bodo kleri-

kali v vladi. Oni ne govore, če bodo klerikaleci v vladi, ampak pravijo, da bodo! Kakor da bi mogel kdo že naprej vedeti, kako bodo volitve izpadle!

Tudi avtonomije ni več!

Odkar se je dr. Korošec lansko leto začel Srbom ponujati v vlado, je na besedo avtonomija pozabil. On in njegovi prijatelji govore in pišejo le še o samoupravi. Posebno po sklepu »prijateljskega sporazuma« o avtonomiji ni več govora.

Tudi to je točka, na katero je moral dr. Korošec v »prijateljskem sporazumu« pristati. To je potrdil sam sedanji radikalni pravosodni minister, čegar tozadevno izjavo so priobčili vsi veliki beograjski listi, ne da bi mu kdo oporekal. To je bilo tudi vzrok, da že napovedane skupne seje obeh slovenskih oblastnih skupščin v Celju ni bilo.

Kaj bodo rekli kmetje?

Če bi vsi slovenski kmetje in delavci te stvari natanko poznali, smo prepričani, da najnovejšega političnega skoka dr. Korošca, ne bi mogel nihče odobravati. Kar počne vodja SLS z možgani slovenskih kmetov, je vendar že nekoliko preveč!

Najprej gre in naroči svojemu poslancu v anketnem odboru dr. Hodžarju, na mora svojo ostro resolucijo proti korupciji umakniti in sestaviti tako milo, da se Radetu Pašiću še ni nič zgodilo. Potem je glasoval s svojimi poslanci za državni proračun, kakor so mu komandirali radikali, med tem tudi za § 82. finančnega zakona, ki je oškodoval slovenske občine in okraje za milijone na korist tujim kapitalistom! Sedaj pa se je še zvezal na življenje in smrt s srbsko radikalno pokvarjeno gospodo, odpovedujoč se pri tem takorekoč še veri in slovenski avtonomiji — in zakaj vse to?

O, ko bi se kmetom enkrat odprle oči! Lep začetek je vreden lepega konca. L. 1918. je dr. Korošec izročil upravo Slovenije Beogradu, l. 1927, pa jim je dal za nameček še vero. Slovenski klerikalni kmetje bodo pa še naprej stekali o slabih časih in bodo še naprej volili dr. Korošca in SLS...

Našim tovarišem in prijateljem pa kličemo: Pripovedujte vsepovsod po deželi, kakšna je politika dr. Korošca in SLS! Če bodo pa vaši znanci, ki so še danes klerikaleci, še naprej stekali čez slabe čase, jim pa mirno recite: Kar vedno volite, to pa imate!

† Štefan Dobnik.

Pretekli teden so pokopali enega najboljših mož naše stranke, vzornega moža-poštenjaka, tovariša Štefana Dobnika.

Štefan Dobnik se je rodil kot sin malega kmečkega posestnika in mlinarja. Srednjo šolo (gimnazijo) je dovršil v Mariboru, po maturi pa se je posvetil pravniškemu študiju, ki ga je končal v Pragi. Po končanih študijah se je hotel posvetiti sodniškemu poklicu. Kot zvest narodnjak pa se je kmalu sprl s svojim nemškutarskim predstojnikom in zato je dal sodnemu poklicu slovo ter hotel postati odvetnik. Svoje namere pa ni mogel izpeljati, ker so ga poklicali k vojakom. Po svetovni vojni je prevzel domače gospodarstvo ter se je živahno udeleževal tudi v političnem življenju. Kot praktičen gospodar je sprevidel, da za kmeta ni druge pomoči kakor zedinjenje v veliki in kmečki stranki, v kateri bi imeli kmetje prvo besedo. To ga je napotilo tudi politično v vrste naše kmečke stranke, kateri je ostal zvest in neomahljiv pristaš do svoje prerane smrti.

Pri volitvah v ustavnотно skupščino je bil izvoljen za poslanca, pozneje pa je postal podpredsednik bivše pokrajinske vlade za Slovenijo. Ko so pokrajinsko upravo likvidirali, se je pokojni Štefan Dobnik posvetil v prvi vrsti gospodarstvu, a politično je še vedno bil delaven kot malokdo.

Pretekli četrtek smo ga pokopali na domačem pokopališču v St. Janžu na Dravskem polju. Na zadnji poti so ga spremljali običnski odborniki vseh sosednih občin, dalje veliko število njegovih uradnih prijateljev in znancev, zastopniki raznih društev in veliko število kmetov od blizu in daleč. Prišli so tudi zastopniki naše stranke, v katere imenu se je v ganljivih besedah poslovil od pokojnega tovariša tov. minister Pucelj.

Pogreb je pokazal, kako visoko je spoštovalo ljudstvo svojega neobičajnega prijatelja, ki je ubogim in zatiranim vedno stal ob strani z dobrim nasvetom in z dejanji. Naj v miru počiva!

Kaj se pripravlja?

Jezik lahko govori resnico, jezik lahko govori laž. Jezik je svoboden na vse strani. Kadar so besede z jezika izliv človeške duše, v kateri duši še bije srce napolnjeno z duhom, z žarki božanstva, oziroma z ljubeznijo do človeka, do naroda, do človeštva, takrat so te besede — izgovorjena resnica. Kadar pa so besede z jezika samo izliv človekovega razuma, takrat so pa lahko te besede le sredstvo, s katerim sredstvom se hoče na lep, demagoški način pokriti hudobni, koristolovski sebični namen.

Borba z jezikom je posebno danes, ko se nahajamo pred volitvami, čisto politična borba. Kmetje in delavci bodite previdni, ko poslušate razne politične agitatorje in imejte vedno pred očmi naš stari izrek: »Ni vse zlato, kar se sveti.« Ne verjemite vsega, kar slišite, a poslušajte pa vse, a ubogajte svojo vest in svojo pamet, torej osamosvojite se. Ne bojte se nikogar, če ste v borbi pošten, pravicoljubni, socialno čuteči, ker, če se boste bali, vas bodo začeli goniti in preganjati, ker goni in preganja se tisti, ki se boji. Pazite, da se s strastjo kam ne zaletite. Bodite po svojem razumu, duši in duhu samostojni, ne dajte se vleči za nos. No, na drugi strani zopet ne smete biti taki, da se vas bodo drugi bali; bodite samo taki, da se vas bodo bali samo lopovi, posebno politični lopovi, oni, ki lažejo.

Kaj pravi Petrovič?

Ne bo odveč, ako k tem besedam priključimo govor Nastasa Petroviča, bivšega ministra, radikalnega disidenta, državnega 20. t. m. v Jagodini v Srbiji. Njegov govor med ostalim nosi v sebi sledečo vsebino:

»Bratje, kakor sem do danes, zmeraj in na vsakem mestu govo-

ril odkrito, tako vam hočem govoriti tudi sedaj. Bratje, meni se zdi, čutim, da se nahajamo pred planino, čez katero ne vidimo, kaj se pripravlja za njo, ali čutimo, da se pripravlja za goro strašna nevihta, ki je neznana narodu in svobodi njegovi. Ta strašna nevihta, znajte, je vroča želja gotovih današnjih oblastnikov, da izvedejo diktaturo v naši državi. Ako vi v teh dneh odnehate in postanete neborbene »šleve«, ta strašna nevihta, ta diktatura pride nad vas. Prva obljuba današnje vlade je bila, da bodo volitve svobodne in da se bo vpoštevala narodna volja, ali ta obljuba je bila laž. To se že vidi po tem, ker današnja vlada odreja narodu kandidate, njej všeč, brez obzira ali so všeč narodu ali ne, in že sili volilce, da bodo volili te njen kandidate. E, ko so nastopili taki dnevi, mora vsak poedinec dobro sam premisliti, za katerega človeka bo dal svoj glas 11. septembra.

— Današnji čas nas spominja na čas pred 150 leti, ko je bil naš narod pod turško oblastjo, ko so nastopili težki dnevi vsled »dahij« (turških upravljačev države), ki so neusmiljeno pritisnili na narod z novimi davki »na vilajet«. Tem dahijam uprli so se mnogi in mnogim narodnim borcem so odletele glave z ramen, kakor: Aleksij Nenadovič, Birčanin in drugim. Narod se tega turškega strašila ni ustrašil, no, postal je še borbenejši, hrabrejši, previdno se je pripravljaj na upor in se uspešno uprl pod vodstvom Karadžordža. In narodu so zasijali boljši časi. Današnji čas je podoben temu dahijskemu času pred 150. leti; vsaj se tudi danes hoče spraviti v življenje diktatura in da padejo z ramen gotove glave političnih borec; ne samo moja, Marka Trifkoviča, Ljube Davidoviča, tudi druge. Današnje vlade

glavni cilj je, da v narodno-skupščino spravi samo pasje zveste ljudi in da se za njimi skrijejo diktatorji, in, češ, ko pride do diktature, da bo vlada lahko rekla, narod je sam odgovoren za nesrečo, vsaj je sam izvolil diktatorske ljudi v državno upravo.

Za tem je Petrovič govoril o težki naši notranji politiki, o gospodarski krizi, o težkem ekonomskem stanju našega kmeta. Govor je zaključil sledeče:

»Bratje, ne bojte si nikogar. Stopimo v veliko in hudo borbo. Našemu narodu se pripravljaj diktatura, ali povem vam tukaj javno, da sem bil do sedaj zmeraj hraber in od danes naprej bom pa še hrabrejši, boril se bom do zadnjega, četudi mi pade glava z ramen. Nikogar se ne bojim; bojim se samo Boga in naroda! Radi tega bodite tudi vi hrabri in stopite v borbo ne boječ se nikogar in volite ljudi, ki so hrabri. Danes rabimo hrabrih ljudi, da bodo junaško nastopili proti diktatorjem. Ne bojte se žandarjev, ker, kdor se boji, ta bitko zgubi. Vi ste svobodni.«

Mož, Nastas Petrovič, ki je znan po svojem kremenitem značaju, ki je pred par leti vsled nepravilne radikalne politike izstopil iz radikalne stranke, je povedal s svojim govorom resnico, ker tudi on, kakor mi, vidi v danšnji vladi predstavnike četrte državne velekapitalistične stranke in diktatorske namene.

S to vladno stranko, kakor veste, so napravili prijateljsko zvezo naši

klerikalci. Seveda, oni bodo ta svoj postopek v »Domoljubu« tako lepo in farizejsko naslikali, da bo narod verjel, da je ono, kar je očitna laž, resnica.

Bodimo previdni, ne dajmo se vleči za nos, da ne pridejo nad nas črni oblaki in iz črnih oblakov nevihta.

Kmetje in delavci, ne omalovražujte sami sebe, češ, mi smo priprosti ljudje, mi nič ne vemo. Ni tako. Vi ste priprosti (vsaj priprostost je lepa), res, ali veste, kaj je prav, kaj ni prav. Vi mislite treznejše in zdravejše, kakor pa pokvarjena gospoda, samo med vami in to gospodo je ta razlika, da gospod, kar nosi v glavi in še kolikor ima v duši, brez težav spravi na jezik in pove ljudem okoli nje, medtem ko vi to kar imate do brega v duši, kar nosite v pameti, ne morete (kakor da je usodno tako) spraviti na jezik in izročiti ljudem. Ali ni res tako? Kot taki ponavadi niste dobri govorniki. Znajte, kmetje in delavci, da za bodoči veliki čas niso neobhodno potrebni ljudje, ki znajo mnogo povedati, ampak ljudje, ki zdravo čustvujejo in trezno mislijo, a to ste vi, v kolikor niste okuženi od današnje pokvarjenosti — z njenimi mrtvimi »larifari«, katera pokvarjenost se širi med nami, res, kakor kuga.

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri **IGN. ŽARGI, Ljubljana**

Za katero stranko?

SLS se je kot naša najmočnejša stranka lahko smatrala za zastopnico slovenskega naroda vse dotlej, dokler je delala po programu, za katerega se je slovenski narod ob volitvah odločil. Sedanjo njeno taktiko, ki s slovenskim programom nima ničesar skupnega, smemo torej kritizirati in upravičeno dvomiti, da bo v bodoče SLS še predstavljala slovenski narod po tako lepem parlamentarnem zastopstvu.

Dejstvo, ki je ob volilnem boju stopilo pred nas in ki ga nikdo ne taji, namreč, da se je SLS naslonila na Vukičeviča, nosi pečat popolne kapitulacije.

Treba vedeti, da g. Vukičevič ni Pašić (pred katerim je baje kapituliral Radič), da ni niti kos radikalne stranke, temveč samo predsednik vlade in notranji minister, ki nima razen policije nikogar za seboj. Zato je obenem korupejja najhujše vrste, da je SLS podprla Vukičeviča, ki računa izključno na policijo in batinanje. (Pavle Radič in Košutić v Macedoniji.)

Klerikalna skrb za prince.

Tla temu prijateljskemu paktu so precej časa pripravljali. Že Uzunovičeva vlada se je pomirila, da bi uredila nekatere prinčevske zadeve. Pred vsem je bilo treba izglasovati 42 milijonov za črnogorske prince. SLS je teh 42 milijonov izglasovala in tako pljunila v obraz vsakemu našemu človeku posebej. Izgovarjala se je pri tem na to, da

so principi po svetu rovarili zoper razlastitev. Nemški narod si je upal razlastiti svojega cesarja in svoje prince, isto so storili avstrijski narodi in ruski narod je celo postavil zahteve: »Kmetom zemljo, delavcem tovarne« in je izvedel do konca brez vsake odškodnine. Pri nas pa so dali princem 42 milijonov dinarjev.

Pri taki politiki se je celo predsednik Narodne skupščine pašičev Trifkovič prijel za glavo in odbil diktirano stranko in klerikalni sporazum.

Dr. Korošec se naj nikar ne boji, da bi postal mandatar krone, tudi če spravi Vukičeviča v vrečo. Izključeno je namreč, da bi Vukičevič obdržal vlado tudi po volitvah. Brez nasilja ne bo šlo in v tem slučaju se zna zgoditi, da se pojavijo kačaki celo v Sloveniji. Vukičevič si je zposodil SLS tako daleč, da kumuje temu nasilju izven vlade.

Klerikalna berglja.

Prav posebno pa še pomaga tej stvari na Slovenskem neka druga stranka, ki ni slovenska, ki pa želi slovenske mandate. To je SDS, stranka hlapčevstva, organiziranega oderuštva in izdajalstva, ki je vpejljal fašistični teror v Jugoslaviji. Kogar ni zadela direktna ovadba, premostitev ali upokojitev s strani te stranke, ga je zadel slovenski gospodarski polom, ki ga je ta stranka organizirala. Kajti ta polom je zadel vsakogar. V svojem renegat-

stvu je šla celo daleč, da je organizirala detektivske sekcije med študenti in hotela s silo uničiti vsak takozvani »separatističen« slovenski pokret. Uspeha je imela dosti, zato mora biti obsodba tem hujša.

Delavske stranke.

Na Slovenskem so še delavske stranke, o katerih je težko reči besedo. Ubil jih je ministerializem, socialpatriotizem in osebni boj voditeljev. Radi tega širšega socialnega pokreta niso zbudili.

Kaj bodeta volila kmet in delavec?

Kmet in delavec bodeta šla v volitvah za stranko, ki se bo borila za kmeto-delavsko vlado in upravo, ki bo pripeljala Bolgarsko v zvezo balkanskih kmeto-delavskih držav in nazadnje tudi za priznanje kmeto-delavske Rusije. In ta program zastopa SKS. Ivan Kreft.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmeti hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana sadruga s neomejeno soseso

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1.

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din. Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Pomnite! Z žensko hvalo čez noč namočeno perilo se s Schichtovim milom posebno lahko izpere.

Iz ljubljanske oblastne skupščine.

Ljubljanska oblastna skupščina je zasedala od 19. do 22. julija. Na tej seji je prevzela oblast Kranjsko hranilnico in elektrarno v Zagradcu v svoje roke. Predložen je bil tudi načrt za spremembo § 22. cestnega zakona, ki bi naložil kmetu ljudstvu nove davke in šikanane. Mi stojimo na stališču, da je že davkov preveč in ne pustimo novih davkov. Načrt so klerikalci umaknili.

Tov. Ivan Pipan je stavil predlog za sprejem občinske proti vezalke deželnih cest Mengeš—Vodice in Vodice—Šmartno, ki se odcepi od deželne ceste pri Kosezah in veže deželno cesto nižje Skaručne, za sprejem v deželno cesto II. vrste. Omenjena občinska pot se uporablja od vsega okoliša tudi vseh obmejnih občin in ima karakter deželne ceste. Že okrajni cestni odhod kamniški jo je sprejel leta 1909 med okrajne in predložil tak sklep v odobritev deželnemu odboru. Ker se zadeva pred vojno ni končno uredila, je stavil sledeči predlog: **Visoka skupščina skleni: da se občinska pot vezalka deželnih cest Mengeš—Vodice in Vodice—Šmartno, ki se odcepi od deželne ceste pri Kosezah in veže deželno cesto nižje Skaručne, sprejme kot deželna cesta II. vrste.**

Janko Bukovec in tov. so stavili predlog za zgraditev mostu čez Kolpo, ki bi vezal občino Sinji vrh in Severin.

V težkih gospodarskih razmerah je del Belokrajine še posebno prizadet vsled pomanjkanja prometnih zvez z železniškimi postajami. Posebno občutijo to kraji ob Kolpi, in najbolj seveda še občine, ki nimajo prehodov preko Kolpe, da bi one svoje pridelke, ki jih imajo na razpolago, mogle postaviti na trg v okrajih preko Kolpe.

Najobčutnejše je prizadeta pri tem občina Sinji vrh, Dragatuš in okolica. Do postaje Črnomelj je skoro 20 km, preko Kolpe do postaje Vrbovsko je pa razdalja polo-

vico manjša, okrog 11 km. Da bi se ta ugodnost mogla uspešno izkoristiti v prid gospodarskega razvoja zapostavljenih in revnih belokranjskih krajev, je potrebno zgraditi most čez Kolpo v kraju Riblje, med občinami Sinji vrh in Severin-Primorsko krajiške oblasti. — Ta most bo omogočil obenem najkrajšo zvezo s Sušakom, kar bi zopet bilo velikanskega pomena za te kraje.

Ker bi imenovani most bil velike važnosti tudi za obmejne kraje Primorsko-krajiške oblasti, so stavili sledeči predlog:

»Oblastnemu odboru se naroča, da stopi v stik z odborom Primorsko-krajiške oblasti v svrhu zgraditve imenovanega mostu.«

Predlog inž. Zupančiča in tov. za preskrbo pitne vode v vasi Podstrmec, občina Št. Rupert.

Vas Podstrmec ima zelo oddaljen studenec, ki leži precej višje nad vasjo tako, da bi se lahko z majhnimi stroški napravil vodovod z eno samo izlivko, iz katere bi vaščani črpali pitno vodo za ljudi in bi se obenem pri izlivki napravilo korito odnosno napajališče za živino. Kraj je izredno siromašen in hribovit, in je živinoreja skoraj edini dohodek posestnikov. Razen tega pa je tudi iz zdravstvenih ozirov nujno potrebno, da se preskrbi zdrava pitna voda.

Zato predlagamo: visoka skupščina skleni:

1. Oblastnemu odboru se naroča, da odredi takoj strokovnjaka za napravo potrebnega načrta za gori navedeni vodovodi, v vasi Podstrmec.

2. Oblastnemu odboru se naroča, da poskrbi potrebna finančna sredstva za izvršitev vodovoda Podstrmec.

Poslanec Fran Zupančič k predlogu o spremembi čl. 22. cestnega zakona.

Visoka zbornica! Ta predlog, ki je dal toliko dela odseku za javna dela, je čisto pravilno predložen in

to zaradi tega, ker se je skoro soglasno sklenilo v odseku za javna dela, da se zaenkrat še ne more stvarno obravnavati, marveč, da naj se vrne oblastnemu odboru, ki naj zadevo natančno prouči in stavi potem svoje konkretne predloge.

Gospodje, ta rešitev, da se to odloži in cestni zakon izpremeni dogovorno z mariborsko oblastjo, je pameten izhod. Predočiti si moramo vse težke momente, ki govore proti takojšnjemu sprejetju in za to, da se ta zadeva stavi z dnevnega reda in odloži na poznejši čas.

Gospodje pri tem ne morem prezreti, da ne bi že danes opozarjal na važne momente, ki naj se uvažujejo pri tistih dogovorih. Zlasti pa opozarjam na § 22. cestnega zakona. Takrat, ko je zakonodajalec ustvarjal cestni zakon, ta paragraf ni bil mišljen tako, kakor ga hočete raztegniti danes. Takrat je bil § 22. mišljen samo kot rezerva za nepredvidene slučaje, kot ventil za nepredvidene momente, ki lahko pri cestah nastopijo. To je tudi eden vzrokov, da tega vprašanja nismo mogli rešiti že sedaj.

Gospodje, opozarjam na sledeče momente, ki bodo nastopili v našem gospodarstvu, če uvedemo § 22. v tem zmislu, kakor ga imamo danes pred seboj. S tem bomo zmanjšali vrednost vseh naših poljedelskih produktov, zlasti pa lesnih produktov. Kaj to pomeni, si lahko predstavljate, če pomislite, da ima Avstrija, ki je naša najnevarnejša konkurentinja, posebno glede gozdnih produktov mnogo boljše pogoje za svojo produkcijo, ima boljše železniške zveze kakor mi, poleg tega ima pa še popust pri jadranski tarifi, ki znaša pri kubičnem metru lesa celih 15 lir. Vse to bo naše gozdne pridelke izključilo iz inozemskega trga in če sedaj sprejememo še to posebno obremenitev, bo naše blago še toliko manj vredno v primeri s sosednjim blagom.

Potem, gospodje, ima to lahko za posledico, da bomo storili nazadnjaški korak, to je, povzročili beg pred železnicami. Jaz sem že v odseku poudarjal, da bo tisti, ki bo ceste rabil, v večji meri od tega davka oproščen, tisti pa, ki jo bo rabil manj, bo pa moral plačevati davek. Če bo n. pr. kdo peljal les recimo na železniško postajo Grosuplje 1 km daleč, bo moral plačati davek, dotični pa, ki bo peljal les iz Grosuplja naravnost v Ljubljano, pa tega prispevka ne bo plačal. Tako pridemo lahko iz dežja pod kap. Ceste bodo trpele še več kot sedaj, prispevki bodo pa manjši in nikakor ne bodo zadostovali za večjo uporabo cest in potov, kajti čisto naravno je, da voznik, ki ima natovorjen voz, ne bo tega peljal na kako postajo, recimo Grosuplje ali Škofljico in ga tam razkladal, marveč ga bo peljal naravnost v Ljubljano. S tem si prihrani prispevek za ceste in v Ljubljani lesa tudi ne bo treba razkladati na kolodvoru, ampak ga bo postavil naravnost v skladišče. To je moment, ki ga je treba preštudirati, predno se odločimo za tako važen korak.

Potem, gospodje, je še to, da

naj se varuje pri celem reševanju tega vprašanja dejstvo, da so vsi naši posestniki vedno radi izpolnjevali vse predpise, tičoč se vzdrževanja cest. Vsaka naša občina je vedno predvidevala vse potrebno in podvzela vse korake, da se zasigura vzdrževanje cest. Sklenile so se občinske doklade v natančno določenih procentih, vrh tega so se pa še, vsaj pri nas na Dolenjskem, tisti posestniki, ki cesto bolj uporabljajo, posebej pritegnili k vzdrževanju cest. Vsak posestnik je dobil gotovo dolžino ceste v vzdrževanje. (Medklic na desnici: »Pri nas ne!«) Pri nas v naši občini že. Tisti posestnik, ki je imel večje posestvo, je dobil več ceste, tisti pa, ki je imel manj posestva, je dobil seveda primerno manjši delež. Če dotičnik ni hotel tega storiti sam, je njegov delež popravila občina na njegove stroške. Isto, gospodje, je, kar se tiče okrajnih in deželnih cest. Za vzdrževanje okrajnih in deželnih cest so se pobirale posebne doklade. Takrat, ko smo stopili v to zbornico, smo se glede tega vprašanja sporazumeli tako, in mislim, da se bomo sporazumeli v tem oziru tudi še v naprej, da nam mora država dati vse tisto, kar nam je dolžna iz naslova vzdrževanja cest in da se mora res porabiti v te svrhe.

Gospodje, nočem Vas več dalje zadrževati, hočem samo poudariti še to, da moramo imeti pred očmi vse momente, ki jih smatramo za važne in da moramo storiti vse, da bomo res zadostili ljudskim potrebam.

Na popolna stvarna izvajanja tako v odseku kakor tudi tukaj nismo pričakovali tako razburjene debate. Najprej moram stvarno popraviti izvajanja gospoda poročevalca, ki pravi, da jaz § 22. ne poznam in da ga nisem prečital. Ta njegov očitek moram odločno zavriniti in moram poudariti, da je to njegovo mnenje popolnoma napačno in da mogoče gospod poročevalec tega paragrafa sam ni prečital. Dovolite mi, da ga prečitam jaz. § 22. cestnega zakona, ki govori o posebnih prispevkih za vzdrževanje cest, se glasi:

»Kdor ima z lastnimi ali najetimi vozovi toliko tovrstne vožnje po deželnih cestah, občinskih cestah in občinskih potih ali mostovih, po vaških in gospodarskih potih, na katerih ni mitnic, da z njo dokazno povzroča znatno višje stroške za vzdrževanje, se sme pritegniti k posebnemu prispevanju za vzdrževanje ali popravo dotične ceste, poti ali mostu. Ta prispevek je upošteva vse okoliščine po prostem preudarku tako določiti, da bodo z njim posebni stroški, ki jih povzroča izredna uporaba, celoma ali deloma pokriti.

Tudi za uporabo ceste, na kateri se nahaja mitnica, je plačati ta prispevek, ako vozovi ne gredo skozi pregrajo, ki je postavljena za pobiranje mitnine.

Kdor plača mostarino na cesti, še ni oproščen od plačila prispevka za izredno rabo ceste same.

Prispevek se določi po dogovoru.

Gospodje, sedaj pa prosim, ali

je po tem zakonu dana dolžnost, da mora vsak plačati ta prispevek.

Po sedanjem § 22. ni bil nihče primoran, da plača ta prispevek, dočim je sedaj treba to vsakemu prijaviti.

Gospodje, zakaj se pred vojno od l. 1914—1918 niso nikdar omenjali ti cestni prispevki. Bistvena sprememba je, da mora po odsekovem osnutku sedaj vsak plačati, prej pa tega ni bilo treba. Kar se tiče očitka gospoda Erjavca, da lesni trgovci ne plačujejo svojih prispevkov, moram omeniti, da posamezni cestni odbori pač lahko preprečijo, da lesni trgovci ne bodo izvažali lesa neopaženo.

Kar se tiče druge pripomnje gospoda tovariša Erjavca, omenim, da jaz vedno prostovoljno plačujem prispevke za uporabo cest, ki pripadajo na moje posestvo. To vedo tudi tovariši Kobač, Sternad in drugi. Kar se tiče cen naših lesnih produktov, omenjam, da so te cene svetovne in da jih mi ne moremo diktirati. Če pa uvedemo ta davek, bomo izločeni iz svetovnega trga. To je popolnoma logično.

Upravno sodišče je v posameznih slučajih, ko je šlo za prispevke za izvanredno uporabo cest, popolnoma pravilno postopalo, ko je zahtevalo dokaze za večjo uporabo. S posamezniki se je že dosedaj le težko in redkokdaj dosegel sporazum in tudi v bodoče sporazum skoro gotovo ne bo mogoč, kakor to pravi zadnji odstavek člena 9. predloženega nam osnutka, ampak se bo ta prispevek čisto enostavno diktiral.

Iz zunanje politike.

Balkan.

Romunski kralj Ferdinand je umrl in za romunskega kralja je proglašen Mihajlo, sin princa Karla. Karel, kot je znano, se je moral odpovedati prestolu, toda on ima v Romuniji dosti prijateljev, ki ga hočejo zopet spraviti na prestol. Po bukareških ulicah se baje vrše manifestacije za Karla. Na vladi je liberalna stranka Bratianu, ki ni vneta za italijanofilsko politiko prejšnje vlade. Tako je Italija zopet zgubila enega zaveznika, zato sedaj snubi Grčijo, s katero namerava skleniti prijateljstvo, seveda je to naperjeno proti Jugoslaviji.

Na Balkanu se vedno bolj kažejo obrisi Balkanske zveze: Bolgarija, Jugoslavija in Turčija. Posebno pozornost je vzbudila izjava bolgarskega diplomata Pavlova, da Italija ne bo dosegla na Balkanu, kar si želi, kar jasno kaže, da naj bi bila ta zveza naperjena proti italijanski ekspanziji na Balkanu.

Avstrija.

Na Dunaju je zadušen upor, po nemali zaslugi avstrijskih socialdemokratskih voditeljev, ki so najprej našuntali delavce, potem jih pa izdali. Za ta upor dolžijo (kar se samo po sebi razume) evropski kapitalisti Rusijo. Da hoče delavec protestirati proti nasilju, če hoče kmet vsaj nekaj svojih pravic nazaj, vsemu je kriva Rusija in evropski in ameriški milijarderji

kličejo »sveto« vojsko proti Rusiji. Po teh dogodkih se je znova načelo vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji, toda tega se boji Francija, zato snuje Francija Podonavsko federacijo, da bi na ta način dobila Avstrija možnost gospodarskega razvoja. Tega se pa zopet boji Italija in bi rajši videla veliko Nemčija kot pa podonavsko federacijo.

Anglija.

Anglija dalje snuje protiruski blok. Angleški zunanji minister bo prispel v Berlin, da tudi Nemčijo pritegne v protiruski blok. Italija, ki se je zadnje čase navidezno začela Angliji punčati, ji Anglija ponuja mandat nad Palestino. V jeseni bo zopet zasedanje Zveze narodov, kjer se bo skovala franco-sko-nemško-angleška zveza proti Rusiji in s tem tudi nova svetovna vojna.

Dopisi.

Kranjsko.

Tomišelj pod Krimom. Čeprav niso še občinske volitve izvršene, nam že ponujajo razne župane. Nekateri pravijo in menijo, da bo župan g. Švigelj Janez iz Bresta. Joj, to bo veselje! Ako zasede ta mož županski stolec, tedaj se nadejamo, da bo hitro, lepo in točno popravil in uravnal nam razdrapano pota. Takega župana potrebujemo. Mi ga pa ne bomo volili in sicer zato ne, ker vemo, da klerikalci so si ga izposodili. SLS prede trda, in da to prikrijejo, hočejo volilec povedati, da gredo sedaj v volitve iz gospodarskih razlogov. Zato so kot nosilca liste imenovali Šviglja, nam vedno znanega hudega liberalca. Toda s tem že ne bo nič. Volili bomo le naše preizkušene može in kot župana le tistega, ki se nam bo zdel zaupanja vreden mož. Zaenkrat bo di povedano le še to, da tudi Lukec županoval nam ne bo.

Kostanjevica. V noči od 18. do 19. julija je med veliko nevihto padala toča v taki množini, da jo je bilo po vzhodnih vaseh naše občine dobiti še drugi in naslednji dan po več centimetrov na debelo. Učinek je bil strahovit. V nižjih legah je opraskala grozdje, ki že več let ni bilo tako lepo kot letos in napravila škodo na četrtini vinskega pridelka. V višjih legah, po vaseh Zavode, Jablanice, Gradinje, Vinar, Črneški vrh in drugih sosednih gričih pa ni uničila toča samo vinskega pridelka do tri četrtine in in ponekod še več, nego je dobesedno uničena tudi koruza in drug živež. Prebivalci katastrofalnih občin Oštre in Črneča vas so razun krompirja ob vso hrano, katerega so vsled lanske slabe letine morali celo leto kupovati, da je zadolžena vsaka hiša. Poleg tega pa je strahovito uničenje celih vinskih goric vzelo tem ubogim ljudem vsako upanje, da bi se v doglednem času mogli izkupati iz večletnih dolgov pri trgovcih. In pomoč? Veseli bodo, če jim bo država davke odpisala. Drugi denar, če se bo sploh kaj dobilo za škodo po toči, bo znašal na družino kvečjemu par kovačev.

Stranka, ki ima svojega župana, poslanca, čestnega načelnika, šolskega predsednika, načelnika po-sojilnice in predsednika kmečke zveze, ne bi smela samo pobirati volilnih kroglic ob vsakojakih volitvah, nego je njena prokleta dolžnost, da se pobriga (poleg agitacije za SLS) tudi za revnejšega našega hribovca, ki je njen zvest volilec v vsakem času. Ta vaš človek vas sedaj potrebuje, ker je v največji stiski, naš revni kmet vas kliče na pomoč in ne vaša milost, nego vaša dolžnost je, da pomagate ljudstvu, če ste res ljudska stranka, kakor ob vsaki priliki naglašava vaš zastopnik v občini, v okraju in v oblasti. To Sloven. ljudska stranka lažje stori, ker ima oblast vsepovsod in veliko besedo pri velikem županu ljubljanskem in pri vladi v Beogradu. Pokažite gospodje, da ne znate samo jemati, nego tudi dajati našemu izmučenemu in prezadolženemu ljudstvu!

Mavčiče. Občinska volitev v občini Mavčiče dne 24. julija 1927 nam je pokazala drugačni izid, kakršnega so si klerikalci predstavljali v svojem računu, ker so z gotovostjo mislili dobiti od 17 odbornikov celih 14, to je absolutno večino v občinskem odboru. »Domoljubov« članek iz Mavčič je v predzadnji številki t. l. naprej prerokoval slavno zmago klerikalne politike v svoji domišljavosti uverjen, da ni moči, ki bi mogla poraziti SLS in posebno še v Mavčičah, ko imamo za župnika ognjevitega zagovornika klerikalne zgrešene politike. Oddanih je bilo vseh skupaj 237 glasov, od teh je dobila SLS 92 kroglic, v našo skrinjico za starega župana je pa bilo oddanih 145 glasov, torej naših 10 odbornikov, klerikalnih 7. Gotovo je bil članek, ki je v »Domoljubu« imel pogum in račun na sijajno zmago, hudo razočaran po volitvi, ker jim je večina v občinskem odboru iztrgana. — Kakor pri nas, se je že tudi v drugih mnogih občinah pokazalo, da je SLS tudi porazom izpostavljena in če iščemo vzrokov za to, jih najdemo v zgrešeni klerikalni politiki, ki jo vodi in izvaja stranka, ki nikdar ne more biti koristna kmetu in delavcu. Kapitalizem je kmeti in delavski nasprotnik in nikdar ne moremo pričakovati ugodnosti od kapitalističnega režima. Srbski radikali so do danes in so bili ves čas prej vodilna stranka v naši državi in ker so večina meščanski poslanci, jih vodi kapitalizem. Dr. Korošec s celo stranko SLS se je zvezal s srbskimi radikali in za to uslugo dobijo klerikalci od radikalov kake politične koncesije, ko se bodo izvajale konsekvence proti nesomišljenikom. Vprašanje nastopi iz tega, kakšne koristi so nam-kmetkemu in delavskemu stanu s tem nudenje, če SLS odstrani 5 ali 10 državnih uradnikov ali uslužbencev, ki so ji politično nasprotni, jih upokoji in na njih mesto namesti svoje strankarske somišljenike? S takimi čini se nam dela le škoda! Gospodarskih koristi za delavca in kmetovalca pa od radikalnih zaveznikov nikakor ne bodejo mogli iztisniti, ker so naši interesi nas-

proti kapitalističnemu režimu. Glavno pa je naš kruh in obstanek in ne politične persekucije. Če pomislimo, kje so ostali uspehi tistega obljubljanja, zahtevanja in rotenja, ki smo jih čuli iz ust poslancev à la Brodar in drugih po shodih SLS, kaj vse hočejo in morajo doseči od Srbijancev in kapitalizmu na vsak način kolo zavreti in kaj smo doživeli? Ravno nasprotno! Kakor je znano, je bil sprejet paragraf 82. v finančnem zakonu, za katerega so tudi glasovali poslanci SLS, tu nam je podan ravno nasproten dokaz dane obljube in jasna simpatija se izkazuje s tem činom kapitalizmu, ki ima na svojem praporu edino načelo: Podjarmljenje in izkoriščanje kmetkega in delavskega stanu! In kje je avtonomija in več obljubljenih stvari? Klerikalni priganjači so zopet ponovili že opušteni šlager in nevednim volilec po deželi na novo obetajo, da bodo njih poslanci gotovo dosegli pravo avtonomijo od radikalov za Slovenijo? Verjetna bi bila pač ta koristna zahteva, ki se vnovič ponavlja, če bi ne bila že leta 1918 zafurana! Ker je Jugoslavija trdna poljedelska država, je nam edina možnost nudena, pričakovati izboljšanja našega bednega položaja potem, ko bodo vstopile vse tri kmetijske stranke, naša, hrvatska in srbska, katere imajo enako načelo, v državni skupščini, v en kmeti klub in tam bi morale logično predstavljati po številu kmetijskih volilcev najmočnejšo stranko v državi. Le edina ta pot nas jugoslovanske kmetovalce zamore obvarovati pred propadom! Kar je uvidel že hrvatski kmet, bi moral uvideti tudi sleherni kmeti volilec SLS v Sloveniji, kakor vsi kmetovalci v celi Jugoslaviji; potem bi vera ne bila nič več v nevarnosti. Od SLS pa nikdar ne moremo pričakovati takega učinka, magari če bi še dobila zadnji mandat v Sloveniji v svoje roke, ona bo ostala le mala stranka v skupščini s svojo klerikalno izgrešeno politiko:

Štajersko.

Sv. Lovrene pri Štorah. Čeprav imamo par gozdnih čuvarjev, se kmetu škodljivih živali ne zmanjka. Lisice so še bolj *predzre* in celo podnevi *pridejo* do kmečkih poslopij. Ponoči se ne boje niti psov. Nešteto kokoši so že odnesle. Ravno tako se množe vrane. Cele trope jih leta od kraja v kraj in delajo škodo kmetom. Niso pa varni v našem kraju niti psi in mačke. Čuj, ponoči puška počni in mačka v torbo skoči. Iz nje se dela slastna jed, kar pridite sem na obed. — Pes je zvest varuh hiše in tudi brez mačk bi bil uničen ves krompir, kajti polovi miši, ki je največja škodljiva zalega. Ravno piscajeh vrstic so uničile ves krompir, kajti neki mačji lovec mi je ustrelil mačko in letos zopet drugo. Tako tudi drugim kmetom. Pozivamo pristojne oblasti, da naredo v tem oziru red, sicer nam preti ogromna škoda kmetom in delavcem. In ako ne bo kmet pridelal, tudi gospodi ne bo ničesar priletelo iz nebes. — Kmet.

Shodi in prireditve.

Shodi Slovenske kmetijske Stranke. V nedeljo dne 31. julija, zjutraj po prvem opravi v Prevorjah. Govori kandidat Novačan in drugi tovariši.

Ob 10. uri shod v Kozjem v gostilni Kuželj. Govorijo tov. Jevšnik, Novačan in dr.

Ob 2. uri shod v Podsredi v gostilni Presker. Govorijo tov. Jevšnik, Novačan in dr.

Ob 6. uri v Sedlarjevem v gostilni Hedrih. Govori tov. Novačan in drugi.

Na Gornji Poljskavi se vrši v nedeljo dne 7. avgusta po rani sv. maši javen shod Slov. kmetijske stranke. Na shodu poroča sreski kandidat ter delegat načelstva.

Slovenska kmetijska stranka je priredila preteklo nedeljo 34 shodov in sestankov. Imena krajev objavljamo le na zahtevo govornika ali pristašev radi pomanjkanja prostora.

Ptujski okraj. Preteklo nedeljo naš je obiskal naš kandidat tov. A. Prepeluh. V Št. Vidu niže Ptuja se je vršil sestanek somišljenikov, ki je zelo lepo potekel. Tov. Prepeluh nam je razložil marsikaj, kar doslej nismo vedeli. Naši možje so odločni in bodo z veseljem šli na delo, da bo ta stara trdnjava kmečkodelavske ideje dne 11. septembra znova pokazala svojo enodušnost z velikim kmečkim pokretom v vsej državi. — Popoldne je obiskal tov. Prepeluh v spremstvu tov. Stoklasa, Simoniča in Brusa Mostje in Pigoznico, kjer je bil najprisrčnejše sprejet od naših uglednih kmetijskih mož. — Ptujski okraj je zelo zane-marjen. Klerikalci niso izpolnili

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

niti ene svojih obljub. Zlasti se za škodo, ki jo delata Pesnica in Drava, niso nič zmenili. Vinogradnike pa ubijajo s svojo veliko kupčijo z dalmatinskimi vini, Demokrati kot kapitalistična stranka med kmečkim ljudstvom nimajo kaj iskati. Pokazali so se kot zagovornike velekapitala, ki dandanas izžema tudi kmeta. — Prihodnjo nedeljo se vrše v ptujskem okraju trije naši shodi, na katerih bosta govorila tov. Prepeluh in Simon Toplak. — Vsak petek od 4. avgusta dalje bo poslovala v Ptujju posebna volilna pisarna. Lokal se naznani v prihodnji številki »Kmetijskega lista«. — Pozivamo vse tovariše, da gredo na agitacijsko delo in pomagajo pri delu za uspeh, ki nam je potreben za zmago. Bodimo složni, strnimo svoje vrste in obrnimo hrbet nasprotnikom prave in čiste kmečke misli ter tistim izdajalcem, ki iščejo samo svoje osebne koristi.

ski Pučkaši ne odobravajo Korošcevega »pakta prijateljstva« z radikali in so razglasili ta-le sklep: Hrvatska Pučka Stranka je posebna stranka in za njo niso obvezni dogovori dr. Korošca, naj jih ima s komurkoli. Iz tega se vidi, da Korošcevi centralistični zakoni pučkašem pri volitvah ne bodo koristili. Ker dr. Korošec ugovarja temu, da bi policija ob pripravah za volitve delala kaka nasilja, so pa prinesle »Seljačke Novine« to-le zanimivo poročilo: Vukičević je predsednik vlade, Trifković pa predsednik skupščine. Oba kandidirata v banjaluškem okraju vsak na svoji listi. Te dni je šel Trifković v ta volilni okraj, kjer je nosilec liste. Na njegovi listi je kot kandidat tudi župnik Dušan Subotič. Ta župnik je z radikalnimi pristaši v Bosenski Gradiški postavil slavalok v proslavo prihoda Marka Trifkoviča. Policija je slavalok podrla in pop Dušan ga je vnovič postavil. Zanimivo je, da se Marko Trifković, ki je spoštovan kot človek in kot predsednik skupščine, buni proti nasilju policije in na svojih shodih poučuje predsednika vlade, da policija ne sme delati nasilja in mora spoštovati svobodo volitev. To je bilo tudi Vukičeviću preveč in zato je bil primoran nastopiti vsaj navidez proti nasiljem policije.

Nespametna agitacija. Proti naši stranki so začeli klerikalci in žerjavovci zlasti na Štajerskem agitirati z očitkom, da smo hrvaška stranka, ker je nosilec naše kandidatne liste na Štajerskem Stefan Radić. Ker mnogi ljudje na to bedastočo nasedajo, smatramo za potrebno, da to stvar pojasnimo. Onim, ki tega še ne vedo, kaj smo, povemo, da mi nismo nobena »hrvaška« stranka, ampak smo kmečka stranka in sicer slovenska kmečka stranka. Kmečka stranka pa ne obstoji v naši državi samo v Sloveniji, ampak tudi na Hrvaškem, v Voivodini, v Srbiji in v Dalmaciji in v Bosni, to je: po celi državi. Kot stranka, ki obstoji po celi državi, se imenuje naša stranka »Narodna kmečka stranka«, posamezni njeni deli pa se imenujejo po pokrajinah: slovenska kmečka stranka, hrvaška kmečka stranka, vojvodinska kmečka stranka itd. Skupna vrhovna organizacija kmečkih strank v celi

državi je nujna potreba, kajti tako bedasti vendar ne bomo, da bi se slovenski kmetje pretepali s hrvatskimi in srbskimi kmeti, ampak mi moramo gledati, da s skupnim in složnim nastopom priborimo slovenskim, hrvaškim in srbskim kmetom v državi tiste pravice, ki jih vsem kmetom brez razlike pokvarjena slovenska, hrvaška in srbska gospoda jemlje! Mi že verjamemo, da bi gosposkim pokvarjencem to dišalo, da bi se kmetje med seboj topli, pokvarjenci bi se nam pa smejali in nas lepo naprej drli in mozgal! Toda, če Bog dá srečo, to ne bo šlo! Kar pa se tiče Stefana Radića, pa povemo, da on nalašč kandidira samo v »obmejnih« krajih, v Sloveniji, v Bosni in Dalmaciji, da se ravno s tem pokaže enotnost našega kmečkega pokreta tudi na zunaj! Kedar bo pa Radić umrl, bo pa kandidiral kdo drugi, ampak kmečki pokret bo ostal! Sicer je pa smešno, da nam očita baš dr. Korošec »hrvatstvo«, to je tisti Korošec, ki se je zvezal z najbolj pokvarjeno srbsko gosposko stranko, to je z radikali, samo zato, da bo z njihovo pomočjo lahko vladal kot gospod nad slovenskimi kmeti; in nič manj smešno ni, če nam očita našo zvezo s hrvaškimi kmeti dr. Žerjav, ki sploh druge politike ne zna, kakor da poskuša vladati s srbsko pomočjo nad slovenskim ljudstvom. Resnica je ta, da se naši klerikalni in liberalni gosposki kapitalisti samo enega boje: složnega nastopa slovenskih, hrvaških in srbskih kmetov, in to je vzrok, da se noč in dan trudijo eni in drugi, kako bi v naše vrste zasejali prepir in neslogo.

Klerikalci in korupejci. Klerikalci trdijo na svojih shodih, da so oni glasovali v znanem anketnem odboru proti korupciji. Ta trditev je pa le navidezno resnična. Stvar je taka: Ko je bil sklican anketni odbor, so bili klerikalci še v opoziciji in takrat je njihov zastopnik v anketnem odboru dr. Hodžar stavil tudi jako oster predlog proti korupciji. Razprave v anketnem odboru pa so se silno vlekale. Počasi se je položaj izpremenil in dr. Korošec je dobil upanje, da pride v vlado, toda pod pogojem, da klerikalci svoj oster predlog proti korupciji umaknejo in da tudi za noben drug oster predlog ne gla-

Razne politične vesti.

Politično modrost posebne vrste smo našli v izjavi dr. Korošca, ki jo je dal dopniku klerikalnega zagrebškega lista »Narodna Politika«. Dr. Korošec pravi n. pr. o paktu med radikali in SLS takole: »Po volitvah v parlament bomo (radikali in SLS) skupno nastopali. Ako bo radikalni klub v vladi (torej čisto gotovo to še ni; op. ur.), bomo tudi mi v vladi, ker je sigurno (sedaj je pa naenkrat »sigurno«, kar je bilo malo prej še »ako«!), da bomo radikali in mi dobili večino in po volitvah političen položaj v svoje roke.« — Glede Stjepana Radića pa se je g. dr. Korošec iznebil sledeče gorostasnosti: »Stjepan Radić je popolnoma nemogoč v vsaki bodoči vladi. Z njim ne more sodelovati nobena stranka (klerikalci prav gotovo ne!). Radić lahko dobi tudi 315 mandatov (torej vse!), ali vlade ne sme (!!) dobiti (joj, kako mogočen gospod so postali g. dr. Korošec!), ker ne more jamčiti, kam bi privedel državo. Dajati Radiću kroglice, se pravi metati jih v Savo, da odplavajo v Črno morje. Vsaka druga hrvaška stranka more lažje priti v vlado, toda z Radićem na čelu nikoli! O tem sploh ni go-

vora!« — Tako se je razkoračil nad Radićem »oče slovenskega naroda«. Razkoračil pa se je nad njim zato, ker se boji, da bi on ne mogel biti več »oče slovenskega naroda«, če bi se kmetje v Sloveniji združili s hrvaškimi in srbskimi kmeti. Dokler so namreč kmetje nesložni in dokler verjamejo pokvarjeni gosposdi, je za pokvarjence življenje jako lepo in prijetno, ker enkrat farbajo ljudi z geslom »vera je v nevarnost«, enkrat pa z geslom, da je »narodnost v nevarnosti«. Kakor hitro pa se kmetje združijo, je konec gospodstva in lepega življenja za liberalno in klerikalno pokvarjeno gospodo, ker potem ne bo več kmet tako plesal, kakor mu godejo pokvarjenci, ampak gospoda bo morala plesati tako, kakor ji bo diktiral kmet. Strahovit strah morajo imeti pokvarjenci pred »Radićem«, to je pred kmečkim pokretom, da se ga tako zelo boje. Morajo že vedeti, zakaj! Če pridejo namreč kmetje na vrh, ne bo pokvarjena gospoda več mogla delati z državnim denarjem tako, kakor je delala doslej — to je tisto, čegar se pokvarjena svojat najbolj boji!

Dr. Korošec dobil še eno, Hrvat-

sujejo, (da se na ta način Rade Pašić reši iz zadrege), ampak da sestavi dr. Hodžar nov, mnogo milejši predlog, ki bi kazal pač na zunaj neko navidezno obsodbo korupcije, v stvari sami pa bi vendar dajal možnost, da korupcionisti uidejo zasluženi kazni. Tako se je tudi zgodilo. Na pritisk samega dr. Korošca je moral dr. Hodžar svoj prvi predlog umakniti in je izdelal zahtevani milejši predlog, na čegar podlagi so se korupcionisti izmuznili. Nenaden umik dr. Hodžarja od ostrega lastnega predloga je vzbudil takrat v vseh političnih krogih v Beogradu silno senzacijo.

Zakaj se ne izvršijo volitve cestnega načelnika okrajnega cestnega odbora ljubljanske okolice? Vse delo počiva, nič se ne giblje, čeprav je razpuščen odbor pustil v blagajni lepe denarje, s katerim bi se dalo mnogo napraviti. Sedaj pa vse stoji. Zakaj to, čemu to? Pozivamo merodajno oblast, da razpiše volitve načelnika čimprej, da pride cestni odbor do dela.

Občinske volitve v okraju Kranj. Preteklo nedeljo so se izvršile občinske volitve v kranjskem okraju. Slov. kmetijska stranka zaznamuje prav v vseh občinah

krasne uspehe in nad vse zadovoljiv na-predek. V prihodnji številki bomo objavili podrobne izide. Za danes kličemo vsem pristašem, ki stopajo na plan z našo zeleno zastavo: Živeli zavedni kmetje. Po zmagi v občinah pride na vrsto država, ki jo mora zavojevati kmet na dan 11. septembra t. l.

Vsem pristašem in tovarštem v vednost.

Jakob Kušar iz Notranjih goric se vozi v avtomobilu s tajnikom SDS okrog naših uglednih pristašev in jih nagovarja na skupen nastop in zvezo z Žerjavom, čeprav so to in tako zvezo vsi okrajni odbori SKS, oba okrožna odbora in načelstvo enodušno odbili in čeprav je kandidatna lista SKS za ljubljansko oblast kot prva vložena in potrjena. S tem činom se je gospod Kušar sam izločil iz vrst Slovenske kmetijske stranke in prestopil v tabor kmetškemu ljudstvu nasprotne SDS. Toliko našim pristašem v vednost in ravnajte. Obenem nam javljajo zaupniki one, ki so pripravljene reševati Žerjavu mandat. Mi bomo vse te gospode objavili in povedali, zakaj so šli k Žerjavu.

Brezposelni. Na kmetih ni veliko brezposelnih ljudi. Kmečki človek, ki dela in se trudi od zore do mraka, ne more umeti, kako da se še govori o brezposelnih v tem času, ko ni mogoče dobiti dovolj koscev in plevic. Močno pa kmeta, od davkov stiskanega, ogorči, ko čita v časnikih, kako se postopači v mestih zbirajo, v gruclah gredo kot brezposelni na vlado, dobe denarno podporo in jo potem skupaj zapijejo, zraven pa debelo zabavljajo na tiste, ki pridno delajo. O teh leduh, ki so socialno pokvarjeni gospodi pri SLS zelo pri srcu, se večkrat čita v njenih listih. Seveda ta gospoda skrbi za vse sloje ljudstva, tedaj mora skrbeti tudi za brezposelne. Pozablja pa na delavne kmete, ki bi res potrebovali izredne pomoči. Vlada bi najboljšo rešila vprašanje brezposelnih, ako bi izdatno podpirala kmetijstvo in bi kmeta postavila v tak stan, da bi mogel kosce in plevice pošteno plačati. Za lenuhe naj pa oblastni zbor zopet otvori prisilno delavnico.

Uničujoča toča v ljutomerskem okraju. V torek 19. julija zvečer je divjala v okolici Ljutomera in Gor. Radgone strašna toča. Vinograde je popolnoma oklestila. Ker se ljudstvo preživlja skoro izključno iz vinogradništva, je občutno prizadeto prebivalstvo potrebno takojšnje pomoči. Pozivamo oblasti, da priskočijo težko prizadetim na pomoč. Odpisi zemljiškega davka se naj takoj izposlušajo.

Uboj radi vode. Ker vlada v južnih krajih vsled suše veliko pomanjkanje vode, zaklepajo oni posestniki, ki imajo svoje studence, vodo. V Šibeniku je nastal radi tega spor med dvema kmetoma. Nekaj Jurič je hotel pri svojem sosedu načrpati vode. Ker mu je ta to prepovedal, ga je Jurič zabodel z nožem.

Lov na divje svinje. Ker so se pojavile v revirju veleposestva dr. Ferdinanda Attensa iz Podčetrka, ki ga imajo v zakupu dediči v Kozjem umrlega notarja dr. Josipa Barleta, v večjem številu divje svinje, ki povzročajo ondotnim posestnikom na poljskih pridelkih ogromno škodo, razpisuje sreski poglavar v Šmarju pri Jelšah uradno lov na divje svinje, ki se bo vršil 28. t. m. s sestankom ob 8. uri zjutraj v Kozjem pred občinskim uradom. Za lov je treba 100 strelcev. 8 poklicnih lovcev in 50 gonjačev.

Boh. Bistrica. V nedeljo so bile senzacije dneva številne aretacije delavstva, med njimi tudi nekaj Bohinjcev. Zakaj, nam ni znano. Eni pravijo, da se kaže Korošceva zveza z radikali. Kaj v lepi luči v ljubezni do delavstva kaj je bilo na tem, bomo poročali. Na drugi strani pa je priredil tov. Ažman šest sestankov po celi Bohinjski dolini. Prvi se je vršil že ob pol 8. uri zjutraj, zadnji za zvečer ob 6. uri. Povsod zanimanje za kmetstvo misel velikansko. Tov. Ažman je na vseh sestankih poudarjal, da je nastop kmetško-delavskega ljudstva nujna potreba na deželi. Vsi so njegove izjave simpatično sprejeli na znanje.

TEDENSKI KOLEDAR.

31. julija, nedelja: Ignacij L.
 1. avgusta, ponedeljek: Veži Petra
 2. avgusta, torek: Porcijunkula.
 3. avgusta, sredo: Štefan.
 4. avgusta, četrtek: Dominik.
 5. avgusta, petek: Marija Sn.
 6. avgusta, sobota: Jez. napov.

SEJMI.

31. julija: Konjice, Dol pri Hrastniku.
 1. avgusta: Vinica, Osilnica, Pišece, Ponikva.
 2. avgusta: Dol, Ribnica, Sv. Lenart v Slov. goricah.
 3. avgusta: Videm, Čakovec.
 4. avgusta: Črnomelj.
 5. avgusta: Dole, Gora pri Ribnici, Krašnja, Krka, Vrhovec pri Kočevju, Trbovlje, Ptuj, Loka, Lemberg.
 6. avgusta: Sv. Volbenk.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.80 Din
Za 1 liro	3.09 Din
Za 1 avstrijski šiling	8.— Din
Za 1 češko krono	1.68 Din
Za 1 francoski frank	2.23 Din
Za 1 zlato marko	13.50 Din
Za 1 švicarski frank	10.95 Din

Smrtna obsodba na vešalih. V Pančevu je bil v sredo dne 20. t. m. obešen delavec Žarko Lacković, ker je lansko leto oskrnil dve mladotni deklici, jih nato zadavil in vrgel v Donavo. Pred smrtjo se je poslovil od svoje žene in treh otrok in se zločina britko kesal.

Potni listi za celo Evropo. Mednarodni turistični kongres na Dunaju je sprejel sklep, da se pošlje vladam vseh evropskih držav poziv, naj se uvede evropski potni list, s katerim bi se moglo brez vseh nadaljnjih formalnosti potovati po celi Evropi.

Nesrečna žrtev kačjega pika. Na travnikih v bližini Kranja je v sredo, 20. t. m. pasel krave 15-letni deček. Naletel je na močno razvitega modrasa, katerega je pričel dražiti s palico. Razjarjena strupena kača se je nenadoma pognala naravnost dečku v obraz. Drugi otroci so to opazili in poklicali njegovega očeta. Ko se je vrnil, se jim je nudil grozen, nepopoln prizor. Modras se je bil zagrizel v lice dečku s tako silo, da je moral sam odtrgati kačo od obraza. Deček je dobil globoko rano na licu. Glava je od vsesane množine strupa takoj zatekla. Pomoč po rešitvi dečkovega življenja je bila izključena. Po par urah groznih muk in bolečin je fant podlegel kačjemu zastrpljenju.

Nevaren kačji pik. V četrtek je šla hčerka posestnika Vidica iz Srednje vasi pri Podnartu na polje žet. Na njivi ni opazila poleg nog stegnjenega dolgega gada. Ko je stopila poleg z levo nogo, jo je kača v njo dvakrat zaporedoma vgriznila. Preplašeni deklici so domači takoj nogo močno zavezali, da so onemogočili nadaljni pretok strupa po krvnih žilah. Nato se je takoj z vlakom odpeljala v Kranj. Zdravnik dr. Globočnik je moral nogo šestkrat močno zarezati ter ji dal injekcije. Deklici je zdravniška pomoč ohranila življenje.

Novice in razno.

Volitve v Kranju. Zadnje nedeljo so bile volitve v mestu Kranju, ki dosedanjega razmerja občinskih zastopnikov niso izpremenile. SDS je dobila 444 glasov, SLS 94 glasov in Gospodarska stranka 140 glasov. Prva je dobila 16, druga z ostanki pred 4 in tretja 5 odbornikov.

Volilni sklad. Néimenovani pristaši iz škofovškega okraja so poslali za volilni sklad Din 500.—. Vsem najlepša hvala.

Doberniče. V ponedeljek, 24. t. m. smo volili župana in starešinstvo. Županom je bil izvoljen tov. Kopovec, podžupan pa je tov. Kužnik, tudi vsi svetovalci so pristaši SKS.

Catež pri Veliki Loki. V nedeljo 24. t. m. so priredili v farovžu shod SLS. Shod je bil tajen, nikdo kdor ni imel pismenega vabila, ni imel pristopa. Zakaj se bojite javnosti, če ste poštene in govorite resnico, potem zborujte javno. Kakor povedo navzoči, se je na shodu govorilo tudi to, da so kmetijci za to, da se detomorilk ne kaznuje. To je že višek nepoštena agitacije. Ali mislite, da more kdo take budalosti verjeti. Kadar mi zborujemo, zborujemo javno, ker govorimo resnico. pa se nam ni nikogar bati.

Zlet Jugoslovanske Gasilske zveze v Središče ob Dravi se vrši v dneh 14. in 15. avgusta. Polovična vožnja še ni dovoljena, upamo pa, da bomo dobili na našo prošnjo te dni ugoden odgovor, kar bomo pravočasno javili.

Trg Laško — mesto. S kraljevim ukazom od 17. julija 1927 je trg Laško proglašen za mesto.

Železniška proga med mestom in luko Bakar. Kakor se doznava iz krogov direkcije za zgradbo novih prog, se bo še tekom tekočega leta pričela gradnja proge med mestom in luko Bakar.

Električna razsvetljava železniških vagonov. Prometno ministristvo je odredilo, da se uvede v vseh naših mednarodnih vagonih električna razsvetljava.

Nova žrtev v triglavskem pogorju. Pretekli teden, v petek, sta našla dva slovenska hribolazca v skalah pod stolpom v višini kakih 2000 metrov na Prisanku v triglavskem pogorju ponesrečenega nemškega turista, Friderika Kroebra, državnega poduradnika iz Saškega. — Obraz mu je bil ves zalit s krvjo in razbit, na glavi več težkih ran in desnica na treh mestih zlomljena. Posebna ekspedicija Slov. plan. društva je spravila ponesrečenca v dolino. Pokojnik zapušča ženo in štiri male otroke.

Sprejem gojencev v vojaško administrativno šolo. V vojaško administrativno šolo v Beogradu se sprejme letos 65 gojencev. Šola ima čin nižje šole vojne akademije. Pouk se prične 1. oktobra in traja dve in pol leta. Sprejemni pogoji so na vpogled pri vseh vojaških komandah. Prijave se sprejemajo do 25. avgusta.

Smrt na železniškem tiru. Med Dobovo in Brežicami se je v noči od torka na sredo vrgel pod tovorni vlak Anton Verstovšek, sluga v kolodvorski restavraciji v Brežicah. Lokomotiva mu je odrezala glavo. Vzrok samomora ni znan.

Smrt radi vročine. V okolici Osjeka je te dni seljak Gjuro Šmid kosil na polju pšenico. Nenadoma se je zgrudil na tla in izdihnil. Pri zdravniškem pregledu se je ugotovilo, da je mož podlegel solnčarici.

Toča v Belikrajini. Tudi v Belikrajini je pobila toča v ponedeljek 18. t. m. vinograde in polja ter uničila vso trgatve nesrečnemu prebivalstvu. Ljubljanski oblastni skupščini je bil stavljen predlog za hitro odpomoč prizadetim.

Samomor ženina na grobu neveste. Dne 19. t. m. se je na grobu svoje zaročenke v Ptuj ustreliš mizarški pomočnik Franc Rogan. Rogan je bil marljiv in pošten mladenič. Po smrti svoje zaročenke je postal otožen in zamišljen, dokler se ni odločil, da sam konča svoje življenje in se tako na onem svetu združi s svojo izvoljenko, kar mu ni bilo dano na tem svetu.

Velika tatvina v vlakcu Zagreb—Split. V brzovlakcu na progi Zagreb—Split je neznan uzmovič izmaknil neki Čehinji kovčeg, v katerem je imela 60.000 Din gotovine in razne dragocenosti. O storilcu doslej ni nobenega sledu.

Revizija zakona o kmetijskem kreditu. Kmetijsko ministrstvo izdeluje nov zakon o kmetijskem kreditu, po katerem bi se krediti dajali potom Glavne združne zveze in sličnih korporacij, torej tudi Zadrughnih zvez.

Utonil je v Dravi 13. t. m. posestnikov sin Janez Zorko iz Sp. Korene, občina Vurberg na Štajerskem. Tri dni kasneje so njegovo truplo potegnili iz Drave.

Zverinsko početje kačakov. Pred nekaj dnevi so v bližini Podgorice napadli kačaki skupino romarjev, dva trgovca, ženo in tri otroke. Najprej so vse zvezali, potem pa po vrsti ubili in postreljali. Mati je skušala najmlajše dete ubraniti pred razbojniki, toda ti so ga ji iztrgali iz naročja in ga pred njenimi očmi trpinčili in nato umorili. Nazadnje so ustrelili še nesrečno mater. Po zločinu so razbojniki pobegnili v albanske gore.

Novi zavezniki Prpiča. Te dni so aretirali v Sisku nekega delavca in mestnega redarja, o katerih se je dognalo, da sta bila v zvezi z zločinci zloglasnega roparja Prpiča in njegove družbe.

Strelna je udarila v hišo Jožefa Hauptmana iz Št. Vida. Požarna bramba je le s težavo rešila poleg hiše stoječa poslopja. — Tudi na več drugih krajev je strela povzročila več požarov in ogromno škodo. Tako je vžgala hlev nekega posestnika v Leskovcu in je poginila vsa živina. — V Prekmurju je treščilo v Šerugov skedenj v Tešanoveh, kjer je zgorelo vse orodje in stroji.

Goljufi s srečkami. V občini Sv. Peter pod Sv. Gorami so prodajali neki elegantno oblečeni goljufi »srečke« samo za srebro in zlat denar. Več kmetov je šlo lopovom na lim in so jim izročili mnogo starega in srebrnega denarja za nek nič vreden papir neke banke iz Zagreba. Nabrali so več kilogramov srebrnega denarja in nato odšli proti Zagrebu. Opozarjamo ljudi, naj se pazijo takih goljufov.

Žrtve premogovnikov. Nezgode v premogovnikih Združenih držav so tekom meseca aprila t. l. povzročile smrt 244 mož. Podatki federalnega rudniškega urada za prve štiri mesece tekočega leta pokazujejo 812 smrtnih nezgod v premogovni industriji. Nezgode radi podsutja stropa ubijejo povprečno 3.5 premogarjev vsak dan v Združenih državah, v kovinskih rudnikih pa povprečno le po enega rudarja vsake tri dni.

CARL POLLAK D. D.

LJUBLJANA

Velika inventurna detajlna razprodaja
čevljev po tovarniški ceni
na Dunajski cesti št. 23 na dvorišču
je podaljšana vsled vedno
večjega povpraševanja
do 6. avgusta 1927.

Na razpolago je še več 1000 parov raznovrstnih vzorcev po izvanredno nizki ceni.

Moški in ženski od . . . **Din 60-** naprej.

Fantovski, dekliški in otroških od **Din 20-** naprej.

Velika zaloga sandal
iz rujavega blank usnja od št. 20 do 46.

Poleg tega
konfekcijski in jermenarski izdelki, kakor gamaše, aktovke in nogometne žoge
i. t. d.

Povratak ameriških Slovencev. Preteklo soboto je odpotovalo iz Ljubljane 50 ameriških Slovencev, ki so se mudili dalj časa v Sloveniji na obisku.

Potres v Jeruzalemu je zahteval čez 1000 človeških žrtev. Najbolj je trpelo mesto Nablus, kjer so se vdrlle in porušile hiše.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da so vse obdolžitve, katere sem izrekel proti tov. Janku Otorepcu, bile osnovane na napačnih informacijah in obžalujem, da sem nasedel mistifikatorjem.

Dr. Anton Novačan.

Narodni gospodar.

Papirnati drobiž se vzame iz prometa. Po naredbi finančnega ministrstva št. 92.623/26 od 27. aprila t. l. se vzame državni papirnati drobiž po 1 Din, 50 par in 25 par do dne 30. septembra 1927 iz prometa, dotlej pa se lahko zamenja za kovani drobiž po 50 par in 1 Din in 2 Din, izjemoma tudi za bankovce Narodne banke. V Sloveniji zamenjajo ta drobiž vsi davčni uradi. Po 30. septembru 1927 se ta denar ne bo mogel več zamenjati in izgubi nezamenjani papirnati drobiž vsako veljavo.

Specijalna kmetijska šola v Št. Jurju pri Celju javlja, da se začne 12-mesečni tečaj za šolsko leto 1927 in 1928 početkom oktobra. Sprejemni pogoji so isti kot za tekoče leto. Na zavod se sprejme 30 gojencev in sicer 20 kot drž. gojencev

na prosta mesta, 10 kot privatnih gojencev na plačujoča mesta. Prosilci za drž. prosta mesta morajo vložiti svoje prošnje pri srezkih poglavarstvih vsaj do 10. septembra, kjer je po odredbi ministrstva določena tudi posebna komisija, ki je dolžna odbrati sama vsaj dva primerna kmetjska fanta iz sreza za vstop v šolo. Ti odbrani so deloma tudi oproščeni kolekovanja prošenj. S 15. septembrom pošljejo srezi potom velikega župana zbrane prošnje upravi šole, ki definitivno odloča glede sprejema. Prosilci za prosta mesta morajo biti le iz mariborske oblasti, nad 16 let in po možnosti ne nad 19 let stari, ki so dovršili vsaj 4 razrede osnovne šole in so telesno zdravi. Biti morajo kmetjski sinovi, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetiji. Oni, ki pozneje odidejo v službo, morajo povrniti stroške šolanja državi. — Prosilci za plačujoča mesta pa vložijo prošnje do 15. septembra direktno na upravo zavoda. Tudi ti morajo biti kmetjski sinovi in kot taki plačajo sedaj Din 150.— na mesec, le dva smeta biti iz drugih stanov, plačata pa po Din 300.— mesečno. Privatni gojenci smejo biti tudi starejši in tudi iz drugih oblasti. Primerno je, da gospodarsko bolje situirani zaprosijo takoj za privatna mesta, ker se je lani dogodilo, da radi številne priglasitve na prosta mesta ti sploh niso bili sprejeti v zavod. — K prošnji se morajo priložiti sledeči dokumenti: krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, npravstveno spričevalo, potrdilo starišev, da ostane sin doma in potrdilo občine ali davčne oblasti glede obsega posestva starišev in višine zemljiškega davka, plačajoči tudi potrdilo starišev, da bodo plačevali redno oskrbnino. — Direktor: inž. Petkovšek.

Javna dražba strojev za trganje koruze. Po nalogu Direkcije plena u likvidaciji v Beogradu z dne 5. februarja 1927 br. 40322 K br. 2375 odnosno naloga velikega župana v Mariboru z dne 28. maja 1927 S br. 2396/1 se bode vršila dne 28. julija 1927 ob 10. uri dopoldan javna dražba 4 (štirih) strojev za trganje koruze v Intendantskem skladišču (med carinarico in glavnim kolodvorom) v Mariboru, Melje, kjer se stroji nahajajo. Izključna cena znaša za vsak stroj 300 Din in mora vsak ponudnik pred početkom licitacije založiti kavejco, ki znaša 5% izključne cene za naše državljane in 10% za inozemce. Dostavlja se, da je prodaja za kupca takoj obvezna, za Direkcijo plena v likvidaciji v Beogradu pa šele po odbitku licitacije.

Vrtnarski tečaj na Grmu. V dneh 25., 26. in 27. avgusta t. l. se namerava prirediti na kmetijski šoli na Grmu tečaj s teoretičnim in praktičnim poukom o vrtnarstvu in zlasti o cvetlicah ter o konzerviranju povrtnine. Udeležje se ga lahko možki in ženske ter se posebej opozarjajo na ta tečaj tudi učiteljice in učitelji, ki se zanimajo za vrtnarstvo. Prenočišče se bo preskrbelo deloma na kmetijski šoli na Grmu, deloma na gospodinjski šoli v Smihelu. Po možnosti se bo nekoliko prispevalo tečajnikom tudi za prehrano. Obenem se bo ob tej priliki tečajnikom brezplačno razdelilo nekaj boljšega vrtnega semena in sadik. Ker število udeležencev ne more biti neomejeno, naj se zainteresirani za ta

tečaj čimprej prijaviijo z dopisnico na ravnateljstvo spec. živinorejske - poljedelske šole na Grmu v Novem mestu. Ako bi se tečaj radi katerikoli ovir ne mogel vršiti ob določenih dneh, se bo to pravočasno objavilo v dnevni časopisih.

Gospodinjska šola v Kranju. — Ustanovila se je v Kranju v zavodu šolskih sester Gospodinjska šola, ki bo obstojala iz polletnih tečajev. Prvi tečaj se bo otvoril letos, dne 15. oktobra in bo trajal do 15. aprila. Dekleta bodo imela v zavodu stanovanje in hrano in se bodo učila gospodinjsva (teoretično in praktično), kuhanja, šivanja, vrtnarstva, živinoreje, vzgoje itd.

Natančni pogoji za sprejem se izvedo pri vodstvu šolskih sester v Kranju pismeno ali osebno. Sprejemajo se v oskrbo tudi dijakine, obiskujoče gimnazijo ali osnovno šolo.

Mariborski trg, dne 16. julija 1927. — Kmetje so pripeljali 50 s čebulo, kumaricami in krompirjem ter 20 s sadjem naloženih voz na trg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 30, kokošim 35 do 50, racam in gossem mladim 30 do 50, starim 50 do 80 Din, domačim zajcem 10 do 25, jagnjetom 125 do 150 Din ko-

mad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice. Cene so bile: krompirju 1 do 2, letošnjemu 2.50 do 3, čebuli 3 do 4, česnu 8 do 12, solati 2 do 4, fižolu v stročju 8 do 10, paradižnikom 10, kislemu zelju 2.50, maslu surovega 36 do 42, kuhanemu 40 do 44, čajnemu 50 do 55, medu 30 do 35 dinarjev za kilogram. Glavnati solati 1 do 3, ohrovu 0.50 do 1.50, karfijolu 1.50 do 7 Din komad. — Mleku 2.50 do 3, smetani 10 do 14, oljčnemu olju 26 do 30, bučnemu olju 15 do 20 Din liter, kumaricam 2 do 8 Din komad. Sadju: jabolkom 10 do 12, hruškam 5 do 8,

breskvam 18 do 20, marelicam 14 do 16, češnjam 6 do 8, dateljem 24 do 36 Din kg, jagodam 10 do 12, borovnicam 2 do 2.50, ribezlju 6 do 7, malinam 6 do 8 Din liter, pomarančam 1 do 4, limonam 0.50 do 1 Din komad. — Lesena in lončena roba: 1 do 100 Din komad, brezovim metlam 2.25 do 6, grabljam 5 do 8, vilam 8 do 10, cepcem 8 do 10 Din komad. 1 ročnemu vozu 400 Din, koruzni slami 25 do 30 Din vreča. — Seno in slama. Cene so bile: senu 40 do 75 Din, otavi 50 do 60, detelji 75, slami 25 do 37.50 Din. Slama se je tudi prodajala po 1 do 1.75 Din za otep.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257

reg. sadr. s neomej. zav.

Brojavnice „Kmetki dom“. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vkljubo, proti poročtu ter nastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

vloge na knjižnice

Obrestuje

6%

brez odpovedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakazila (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 9. — 12.1/2, in od 2. — 4.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique,

V južno Ameriko, Argentino, Uruguay, Peru,

Chile, Avstralijo, severno Ameriko in Kanado z največjimi in najhitrejšimi brzoparniki vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilije. Havre-Newyork samo 5 1/2 dni cez morje. Izborna postrežba, izvrstna hrana, vino brezplačno. Cie. Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Transports Maritimes.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica šte. 35.

Sekire

krampe, plankae, cepine, lopate in vse drugo kmetško orodje izdeluje iz prvovrstnega železa in jekla po najnižjih cenah Ivan Stroj, kovač, Grabče, pošta Gorje pri Bledu.

Katera starejša vdova

bi prevzela v oskrbo 70 let starega moža proti dobremu plačilu. — Ponudbe na upravo »Kmetškega lista« pod »Oskrba«.

Kupujemo

slato, srebro, platino, srebrne krome, odpadke kovin. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana, Sp. štiska.

Svoji k svojim!

Kmetje

in

kmetice,

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Svoji k svojim!

Otroške majice, kopalne hlače in flor-nogavice,

kravate, srajce, rokavice, namramnice, žepni robci, nakit za obleke, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingern škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. Razna dišeča mila samo pri

JOSIP PETELINC

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

LJUBLJANA

Najnižje cene!

Točna postrežba!

Usnje.

VELIKA ZALOGA raznovrstnega usnja in podplatov lastnega in tovarniškega izdelka

vse najboljše kakovosti kakor tudi raznovrstne

čevljarске potrebščine in čevljarско orodje nudim po najnižjih dnevni cenah.

Prejemam v stroj in kupujem vsakovrstne surove kože. — Za obilen obisk se priporoča

FRANC ERJAVEC

usnjarna in trgovina z usnjem v NOVEM MESTU

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. tek. rač. 13.853

(širo-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.